

Datum 2022-10-21
Dokumenttyp Yttrande
Diarienummer 2022/0237
Ert diarienummer U2022/02457
Handläggare Romina Ramos

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet I mål – vägar vidare för att fler unga ska nå målen med sin gymnasieutbildning (SOU 2022:34)

Myndigheten för delaktighet arbetar för ett samhälle där alla kan vara delaktiga, oavsett funktionsförmåga. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Myndighetens synpunkter

Myndigheten för delaktighet (MFD) tillstyrker utredningens förslag och bedömningar i sin helhet då de syftar till att bidra till att fler unga ska nå målen med sin gymnasieutbildning. Det är särskilt viktigt för unga med funktionsnedsättning då det är vanligare att unga med funktionsnedsättning avbryter sina gymnasiestudier i förtid. Inom gruppen personer med funktionsnedsättning i åldrarna 20–36 år har nio procent avbrutit sina gymnasiestudier. Motsvarande andel i den övriga befolkningen är tre procent.¹

MFD ser även mycket positivt på att utredningen inkluderar gymnasiesärskolan och komvux som särskild utbildning i de förslag och bedömningar som rör dessa verksamheter.

MFD lämnar i övrigt några kommentarer enligt nedan.

Avsnitt 5.6.5 Ökad tydlighet kring dokumentation och bättre förutsättningar för uppföljning

MFD delar bedömningen att Skolverket bör utveckla statistik om sysselsättning efter utbildning i gymnasiesärskolan och överväga framställning av statistik om elevers betyg i gymnasiesärskolan. Det ger förbättrade möjligheter att följa upp, utvärdera och öka kvaliteten i gymnasiesärskolan. Med individbaserade uppgifter blir det möjligt att

¹ SCB:s levnadsvillkorsundersökning (ULF) 2018–2019.

genomföra studier som visar hur väl skolväsendet lyckas bidra till att elever i grund- och gymnasiesärskolan når målen. Med uppgifter om hur det går för eleverna i skolan, till exempel genom betyg och prov, går det också att visa vilka undervisningsmetoder som fungerar bra. Det blir även enklare att följa upp och få kunskap om de reformer eller andra insatser som genomförs i särskolan.

Avsnitt 6.6.4 Stärkt stöd i komvux

MFD delar bedömningen att elevernas rätt till stöd och elevhälsa i komvux behöver stärkas. Det finns en kunskapslucka gällande tillgång till elevhälsan och stödåtgärder inom komvux som är allvarlig. MFD samverkar just nu med Folkhälsomyndigheten för att kartlägga hur hälsan ser ut hos elever inom komvux och komvux som särskild utbildning.

Vad gäller rätten och tillgången till stöd bör komvux vara en möjlig utbildning för alla som är behöriga till den, vilket idag inte gäller i praktiken. Att det inte finns någon specifik reglering eller finansieringslösning gällande stöd innebär att det utifrån ansvars- och finansieringsprincipen ytterst är upp till varje kommun att avgöra om den har förutsättningar att anpassa verksamheten genom att tillhandahålla vissa stöd till en viss utbildning. I praktiken kan detta innebära att hemkommunens ekonomiska förutsättningar att bekosta vissa stöd blir avgörande för om en enskild person ska kunna studera på komvux. Detta kan inte anses vara i linje med de utbildningspolitiska och funktionshinderspolitiska mål som riksdagen har beslutat om och som innebär att människor med funktionsnedsättning ska kunna delta i utbildning på lika villkor som andra i ordinarie undervisning.

Folkhögskolans viktiga roll bör lyftas fram

MFD ser att det saknas en diskussion om folkhögskolornas stora betydelse för att nå måluppfyllelse för vissa elever med funktionsnedsättning. Folkhögskolorna samlar förhållandevis många deltagare med funktionsnedsättning och lyfts ofta fram som ett gott exempel på utbildning som fungerar för dessa elever.

Folkbildningsrådet konstaterar exempelvis att folkhögskolan på många sätt är en välfungerande utbildningsform för deltagare med intellektuell funktionsnedsättning, som erbjuder ett varierat utbud av kurser och

studieplatser med olika inriktning och på olika nivåer.² Även för deltagare med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är folkhögskolan som undervisningsform ofta framgångsrik och lyckas i en större utsträckning anpassa undervisningen utifrån deltagarnas individuella behov och ge tydligare strukturer och förutsägbarhet i undervisningen jämfört med andra skolformer.³

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), tf. avdelningschef Arvid Lindén och utredare Romina Ramos (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Malin Ekman Aldén

² Folkbildningsrådet, Folkhögskolans deltagare med intellektuell funktionsnedsättning – Rapport till regeringen 2022

³ Encell rapport 1:2019 Folkhögskolan som inkluderande miljö för deltagare med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar